

Dân New York đang nổi giận khi nhßt báo Times tißt lß cßa hàng bán quần áo H&M có chính sách đem vßt bß nhßng thß hàng ,

trßc khi vßt đi hß cho nhân viên cßt xß nhßng cái áo, nhßng gßng tay đß không ai còn dùng đßc nßa. Cßa hàng này thanh minh rßng hß cũng đß đem tßng các hßi tß thißn nhißu qußn áo khi không bán đßc. Nhßng chßc mßi ngßi sß không hài lòng vßi lßi gißi thích đß. Chßc cß nßc Mßsß lên tißng phßn đßi. Còn ngßi Việt Nam, ngßi mình nghĩ gß vß cß nhßng thanh niên đi cướp hoa & hßi chß Tßt, sußt mßy năm lißn? Có ai chßu trách nhißm hay không?

Xin kß mßy câu chuyßn & nßc khác trßc đß. Mßy lßn đßn Thái Lan, sßng & mßt vùng ngoßi ô Bangkok hàng tháng trßi, tôi sinh lòng kính trßng ngßi dân Thái chß vì thßy trong nhßng ngß hßm ngßi ta hay treo nhßng giß hoa phong lan trên thân cây, ngay bên ngoài hàng rào; nhßng giß lan trß bông dißm lß, mà không ai sß có kß đßn lßy trßm cß giß hoa đem đi mßt. Cũng vßy, khi sßng mßt tußn trong mßt làng nhß & Thßy Sĩ, thßy nhßng qußy bán hoa không có ngßi trông coi, ai mua hoa cß theo giá đß mà trß tißn vào mßt cái hßp kim loßi đß trên bàn, tôi cũng ngßc nhißn và cßm phßc. Mßt nhà khác trong làng, bán sßa và trßng gà cũng vßy, ai mußn mua cß mßt lß nhß ra, lßy chai sßa hay hßp trßng gà, trß tißn trong cái lon, cũng đßt trong cái tß lß nhß đß. Không ai trông nom, canh gác.

Trong dân tộc nào cũng có người tốt, người xấu. Nhưng khi đến một xã, nhìn vào cách cư xử thực sự người ta tin vào tính thật thà của nhau, nghĩ chung quanh mình toàn người lương thiện, gặp người nào trước hết cũng cư xử thật tốt đó là một người lương thiện đã, thì mình phải công nhận người dân ở nước đó đã sống hạnh phúc có đạo lý, đó là một dân tộc đáng khâm phục.

Hồi ở thành phố Montréal bên Canada, nhà tôi ở gần một vườn hoa hồng, mang tên ông Thủ tướng Pierre Trudeau - ông là đời thứ ba của nhà họ Mont Royal này trong Quốc Hội. Vườn trồng rất nhiều giống hoa, đủ màu sắc như màu đỏ, màu trắng, màu tím, cây cao cây thấp, chủ toàn là hoa hồng, xếp đẹp rất khéo. Cuối Tháng Tám mỗi năm, các giống hồng được bày ra khắp lối đi lát gạch phố kín suốt Mùa Đông; nhưng giống hồng được bày ra đẹp nhất nhìn rõ rõ các trẻ em non, nhả hoa lên chúc chim, rồi trong một, hai tháng, hoa bắt đầu đua nở.

Một bữa tôi gặp một cô gái đang đi dạo trong vườn, lâu lâu cô nghiêng mình cúi mái tóc vàng xuống ngửi thật mùi hương một đóa hoa. Cô hỏi: Vườn hoa này là của ai vậy? Khi biết đây là một công viên, cô lại thắc mắc: Vườn không có hàng rào, không ai canh gác, thì không sợ đêm có người đến hái trái hay sao? Không biết trả lời thế nào, tôi chỉ nêu nhận xét là sau khi đã ở đây hàng chục năm, tôi luôn luôn thấy sau mấy tháng Hè các giống hồng vẫn còn nguyên vẹn, còn hoa lá đầy đủ. Mà hình như không ai lo lắng chuyện một trái trái. Cô cho biết là cô thì một vườn hoa để trồng như thế không thế nào tránh được người ta hái trái được. Cô đến từ một nước Tây phương giàu có, tôi xin miễn nói tên để tránh gieo rắc thêm thành kiến bất công vào một quốc gia khác. Có thể cô ta quen sống trong một thành phố lớn với những thành phố dân chúng hạnh phúc, cho nên cô mới có những kinh nghiệm đáng buồn như thế.

Chúng ta cũng không nên nuôi một thành kiến xấu về người Việt Nam mình, sau khi được biết tin tức như người ta giành giật nhau cướp nhả hoa, nhưng chủ hoa trong những cuộc triển lãm, hội chợ gần đây. Cảnh này đã diễn ra và được báo chí tường thuật từ năm 2007 đến năm nay, khi nhiều người Việt cư ngụ ở đây cũng sinh ra thành kiến xấu về người đồng bào mình. Có người còn vạch ra rằng chuyện đó chỉ thấy xảy ra ở Hà Nội liên tiếp mấy năm, không thấy tại các thành phố lớn khác.

Chúng ta không nên nghĩ oan về đồng bào mình, về đồng bào sống ở Hà Nội. Tôi nghĩ rằng những bữa đi chơi hoa ở hội chợ mấy năm liền đó chỉ là những nhóm thiếu số, không tiêu tiền cho người dân ở một đô thị được. Chính đám trẻ này có thể là những thanh niên cũng được gia đình giáo dục, hàng ngày họ không sống như vậy. Họ đua nhau cướp giật hoa giống như tham đồ một trò chơi, trong lúc ham vui vì tranh đua với chúng bạn, họ không biết, hoặc biết mà không có ý thức được rằng đi cướp hoa như vậy là một hành động xấu. Nói chung, lấy cái gì không phải của mình là một hành động xấu. Họ ít có dịp được thấy những tấm gương tốt theo vì xã hội bây giờ đang gặp lúc đi xuống. Có thể chỉ vì xã hội đã làm họ mất đi ý thức

Tội Sao Ngươi Ta Có Phải Hoa?

Tác Giả: Ngô Nhân Dụng / Ngái Việt

Thứ Bảy, 09 Tháng 1 Năm 2010 08:38

bén nhẩy vớ cái xỏu và cái tọt, thiến và bết thiến. Nhưng nếu có người chớ bỏ, khi biết có những xã hội nơi người ta có lối sống lành mạnh, thanh cao hơn, chính những thanh niên đó vẫn có khả năng quay trở lại, lại thành những người công dân lành hơn.

Mười lăm năm trước đây, một khu phía Nam thành phố Los Angeles đã có cảnh cướp phá, hôi của, sau khi mấy người Mỹ gốc Phi Châu bị u tình phản đối cảnh sát người da trắng bắt thanh niên cùng màu da. Trước đó mấy chục năm, New York cũng có cảnh như vậy. Khi trông thấy hình ảnh những người đàn ông, đàn bà cõng thùng đi xem hội, cùng nhau khiêng những chiếc tủ, chiếc giường cồng kềnh ra, ngườu người bắt đầu đi trên lộ đường New York, chúng ta có cảm tưởng như nhìn thấy lý của một nhóm người, hoặc cảm thấy thành phố đang tan rã.

Trông như loài người đang quay trở lại thời man dã, hết đường cứu chữa! Và từ đó, chúng ta phát sinh những thành kiến, phân biệt chủng tộc, thành kiến rất bết công.

Sau vài chục năm, như là và nghĩ là, chúng ta phải thấy rằng chính hoàn cảnh xã hội chung quanh chia phận trách nhiệm với những việc cướp bóc và bỏ lơ đó. Khi con người thoát được ra khỏi hoàn cảnh sống trong u tối, tuy tốt hơn và bớt niêm tin, thì người ta ai cũng có thể quay trở lại sống như những con người lành hơn.

Trong cuốn tiểu thuyết “Beloved” (Cộng Yêu) của nhà văn Toni Morrison (giải Nobel Văn Chương) có nhân vật Baby Suggs, một phụ nữ da đen nô lệ vào giữa thế kỷ 19 ở Mỹ. Bà sống trong xã hội những người nô lệ da đen trong các đồn điền. Họ bị chủ nhân coi như súc vật, như đồ vật, những cái máy làm việc để chủ nhân khai thác sinh lợi, những tài sản để mua, bán, dùng làm vật cầm thế, đem cho người khác thuê sống, không phải là những con người. Người đàn bà sinh con cho được gần con ba tuần rồi phải ra đồn làm việc, có khi không còn được thấy đứa con của mình nữa. Phần lớn các đứa con không biết bố là ai. Người cha đem bán đi thì người vợ gả nghĩa với người khác. Bà mẹ có 8 đứa con, với 6 người đàn ông khác nhau. Khi bị đối xử như súc vật, người ta cũng tập thói quen sống như súc vật.

Baby Suggs may mắn được bán cho hai vợ chồng trẻ ở chỗ tốt. May mắn được bán cùng một đứa con trai 10 tuổi. Giá bán thấp bé cao hơn giá bà mẹ vì bà bị tật hông, chân đi không vững (nhưng một con chó chó có 3 chân, Suggs thì một). Khi làm việc cho bà chủ tốt bụng, lâu lâu Suggs cũng ăn cắp vài món thức ăn đem về cho con ăn, hay một mảnh khăn đắp cho chính mình. Đứa con lớn lên xin làm việc thêm trong những ngày được nghỉ, lấy tiền chuộc mẹ. Một nô lệ đàn ông khỏe mạnh thì đó bán được khoảng 900 đô la. Baby Suggs cuối cùng được chủ nhân bán cho, cho nên hơn 100 đô la, bà được ký giấy trả nợ.

Tại Sao Người ta Cướp Hoa?

Tác Giả: Ngô Nhân Dụng / Người Việt

Thứ Bảy, 09 Tháng 1 Năm 2010 08:38

Tôi do đó làm gì, Baby Suggs thì hỏi, khi mà tôi mà nô lệ đã ngoài 60 tuổi, chân bẹp c không vững, lo lắng quẩn quanh mà tôi con chó 3 chân?

Nhưng ngay sau khi được c “giải phóng,” thành mà tôi con người tôi do, Suggs nhìn hai bàn tay của mình. Tôi nghĩ chợt đến: Nhưng bàn tay này bây giờ thuộc về mình. Đây là tay MÌNH (in nghiêng trong sách). Tôi nhiên, Suggs đưa tay sờ lên ngực: Tim mình đây. Đây là nhịp đập của trái tim CỦA MÌNH.

Trở thành mà tôi con người tôi do, ông chủ đưa tôi gặp hai người da trắng chuyên giúp đỡ các nô lệ được giải phóng, Suggs được c hỏi giải thích đi làm phải bỏ đi mà tôi quán ăn. Được c trả lời. Đây là mà tôi đi u hoàn toàn mà tôi đi với mà tôi người tôi làm thân nô lệ: Làm việc, rồi được c trả lời. Suggs dành đêm tôi ngủ, nuôi ba đứa cháu, và khi có thời giờ thì giúp đỡ người khác. Bà trở thành mà tôi bà mẹ của bao nhiêu người da đen tôi do khác. Ngôi nhà bà trở thành nơi người ta đến xin bà về, hoặc hỏi tôi cho được gặp gỡ trò chuyện với nhau, nhận tin cho những người xa. Ngôi nhà trở thành nơi che chở, giúp đỡ và nuôi dưỡng những người nô lệ trốn chạy xa xôi. Bà trở thành mà tôi chủ của “cộng đồng” da đen trong làng, trở thành mà tôi người giúp đỡ vào những chi của Church, mặc dù không có nhà thờ mà Suggs cũng không biết đến học Thánh Kinh.

Mà tôi con người có thể hoàn toàn thay đổi, tôi tạo mà tôi nhân phẩm cho chính mình, khi hoàn thành sự thay đổi. Nhưng người bị đối đãi như súc vật thì dù đến đâu cũng sống theo lối cũ mà thú. Mà tôi người tôi do, tôi ý thức được giá trị của mình, thì sẽ trở nên mà tôi con người có giá trị.

Tại sao người ta đi ăn cướp hoa? Chúng ta có thể hỏi, chính mình có thể có lúc cũng xúm lại giành giật tay cành hoa, tay bông hoa trong giỏ hay không? Hoàn cảnh nào có thể đưa mình tới những hành động ăn cướp như vậy? Khi nào thì chúng ta giải quyết ý thức được, và khi nào thì bị động chính mình lại càng xấu hơn khi bắt đầu? Khi nào thì chúng ta cảm thấy mình là người có giá trị, có phẩm cách, và khi nào thì bị động không còn nghĩ tới cách, đến giá trị của mình nữa?

Tại sao người dân ở Montréal không bắt trộm hoa trong công viên, ở Bangkok không lấy trộm chậu kiểng trong ngõ hẻm? Tại sao người Thổ Nhĩ Kỳ tin nhau đến mức không cần trông coi cửa hàng bán hoa, bán sữa? Khi đến học ở Montréal tôi gặp mấy sinh viên người Mã Lai, họ cũng khoe vùng quê họ có những quầy bán trái cây bên đường không cần người trông coi, giữ gìn như vậy.

Tội Sao Ngươi Ta Công Hoa?

Tác Giả: Ngô Nhân Dụng / Ngái Vißt

Thứ Bảy, 09 Tháng 1 Năm 2010 08:38

Nhưng câu hỏi trên đây nêu ra cho để cùng suy nghĩ. Chúng ta đều biết có câu truyện nổi, nhưng khi nào cộng xã hội cùng tồn vong, tồn tại hay, thì mới tìm được những câu truyện nổi nhất thế giới. Nhưng u ngái cho là cộng các bên trên công hoa xßy ra là tội thiêu giáo dục gia đình. Nhưng u ngái cho là vì nhà trường đã xuống dốc. Nhưng vì đâu mà cộng gia đình lại không được đứng đầu thế giới? Phải nhìn vào toàn cộng xã hội nước ta. Nhưng Giáo Sĩ Hoàng Tỳ mới nhận xét về giáo dục trên tạp chí Tia Sáng vào Tháng Mười năm 2009:

“...Muốn lay chuyển tình hình phải thay đổi nguyên nhân chủ yếu, nguyên nhân của mọi nguyên nhân, đó là lãnh đạo, quản lý bất công, bất công công tâm lại không tốt và tồn tại trên xuống dốc.”